

Fitis-interview 9

Lang, jong en rustig. Opvallend door zijn lengte. Valt op door zijn kennis. Over vogels vooral. Een wandelende encyclopedie, zelfs voor zijn vrienden, die ook allemaal heel veel over vogels weten. Het Instituut, zo noemde Peter de Jong hem een jaar of tien geleden. Deze speelse aanduiding vond vrij snel algemeen ingang. Evert van Huijssteeden dankt zijn bijnaam aan het feit, dat hij in die tijd bij vrijwel alle activiteiten van de Vogelwerkgroep Zuid Kennemerland betrokken was. Hij telde, inventariseerde, deed veldwerk, gaf cursussen, hield zich bezig met natuurbescherming, zat in het bestuur. Tja, wat deed Het Instituut eigenlijk niet. Vandaag onthult hij zijn grootste geheim. "Naast vogeltjes zijn er ook nog andere dingen in het leven."

Het Instituut Evert van Huijssteeden werkt aan zijn sociale leven Een grenzeloze nieuwsgierigheid naar de biotoop

Vanwaar die gedrevenheid voor het vogelleven, vanwaar die sterke betrokkenheid bij de natuur? Hij heeft geen pasklaar antwoord, maar de vraag fascineert hem wel. "Het was er al van kinds af aan. Het moet een soort *drive* zijn geweest," zegt hij voorzichtig. Om er welgemeend aan toe te voegen: "De natuur geeft ook zoveel voldoening."

Het is bijna een klassiek verhaal. Zijn opa attendeerde hem op de schoonheid van het Akkermannetje (Witte Kwikstaart). Zijn vader was lid van de eerbiedwaardige Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) en nam de jonge Evert mee op zijn tochten door de natuur. Zijn leergierigheid viel op. Hij was nauwelijks 13 of de familie Bloem vroeg hem lid te worden van de Vogelwerkgroep. Daarmee was hij een van de weinigen, die zijn natuurbeleving niet mee kreeg via de Jeugdbond voor Natuurstudie.

Ook bij de Vogelwerkgroep vond de jonge Evert van Huijssteeden een vruchtbare voedingsbodem voor het beoefenen van zijn hobby. Aanvankelijk trok hij vooral met Fred Cottaar het veld in. Een paar jaar later spoelde een golf jong bloed de Vogelwerkgroep binnen. Enthousiasme alom. De lokale vogelwerkgroep kreeg een stimulans en een vriendenclub werd geboren. Niet alleen voor wat betreft vogelactiviteiten, maar ook daarbuiten. Efficiënt en

zelfverzekerd rekende de club af met het imago van geitenwollensokken-dragers, dat de vogelaar achtervolgde. De jongste lichting gaf het traditionele beeld van de vogelaar een verjongingskuur. De nieuwe vogelaars gaan ook wel eens naar een popconcert.

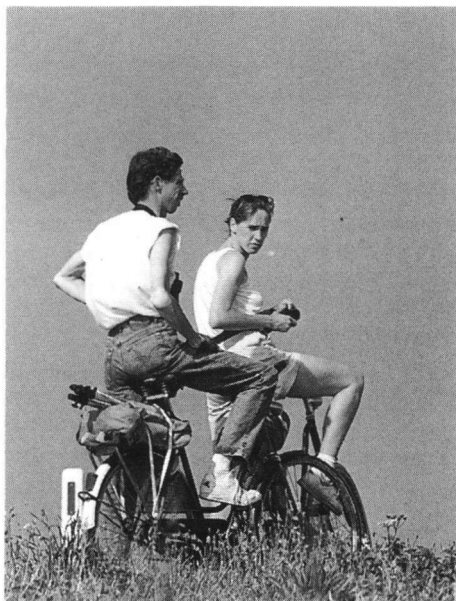
Evert van Huijssteeden leverde zijn eigen aandeel in het enthousiasme van de jeugd en deelde hun gedrevenheid. Overal was hij voor te porren, overal wilde hij bij betrokken zijn. Als student sociale geografie kon hij flexibel met zijn vrije tijd omspringen. Bovendien ging het studeren hem makkelijk af. De overblijvende uren vulden zich vanzelf met vogelactiviteiten. Het Instituut diende zich aan.

"Het is een klein wereldje en als je wat actief wordt in zo'n club, word je gevraagd voor het een en het ander en zo ontstaat een heel scala aan activiteiten. Maar ... ik deed het wel heel bewust."

In de hoedanigheid van actief lid van de Vogelwerkgroep was hij zeven jaar intensief betrokken bij het schrijven van een regionale Avifauna. Een berenklus. Vanaf 1991 leverde hij een bijdrage aan het project, dat vanwege zijn omvang later gekoppeld zou worden aan het 45-jarig bestaan van de Vogelwerkgroep in 1996. Helaas. Het werk was omvangrijker dan gedacht en 1996 bleek onhaalbaar. Telkens schoof de eindstreep een stukje op en Van Huijssteeden besloot in 1997 met het Avifaunawerk te stoppen. Een begrijpelijke, maar desalniettemin onverwachte stap van iemand, die al zo lang met het schrijven van de Avifauna bezig was. Iemand, die smulde van al het materiaal dat was verzameld, maar die ook wist dat tijdens het wordingsproces vriendschappen zwaar op de proef zijn gesteld. Vooral door de tijdsdruk en al die vragen over de gewenste kwaliteit van het boek: hoe perfectionistisch moet het? Is goede kwaliteit belangrijker dan een jaar eerder klaar? Dat soort vragen. Ook in het vriendenclubje is af en toe heftig gevloekt over het Avifauna-project, dat ondanks alle problemen bijna klaar is. En dat, volgens Evert van Huijssteeden, zonder enige twijfel een heel fraai eindresultaat oplevert.

Hij heeft er geen spijt van inmiddels wat meer afstand te hebben genomen van de tijdvreterende vogelactiviteiten. Toch is zijn uitspraak dat er naast vogeltjes ook nog andere dingen in het leven zijn een openbaring. Van Huijssteeden is toch die jongen, die he-le-maal knetterknettergek van vogels is. "Njaah," zegt hij aarzelend, "ik weet niet hoe dat dan ontstaan is. Mijn top wat vogelen betreft zat eind jaren tachtig, begin jaren negentig. Ik vogel nog wel geregeld en ben ook nog actief in het SOVON-broedvogelproject, maar veel minder intensief. En dat is heerlijk."

Vriendin Marianne en zijn moeder zien hem weer wat vaker en hij heeft gelegenheid er meer op uit te trekken. Zijn tweede 'thuis' blijft de Waddendijk bij Oosterend op Terschelling. Daar zitten, en kijken, en wolken Rosse Grutto's en Zilverplevieren langs zien komen. Dat is je ware. Dat is natuurbeleving in optima forma. Een uitgesproken favoriete vogel heeft hij niet, maar wel een uitgesproken favoriete plek met vogels. Inderdaad, de Waddendijk op Terschelling.

*Het Instituut met zijn zus op een andere dijk, namelijk de Oostvaardersdijk.
Foto: Guido van Leeuwen.*

Ook uit andere dingen blijkt, dat hij wat meer afstand heeft genomen. De natuur is geen eenduidige keuze meer. Van Huijssteeden weet dat hij zo'n stelling ook van zijn werk meekrijgt. Hij is planoloog bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Daar leert hij afwegingen te maken, die niet altijd ten goede komen aan de natuur. Simpelweg, omdat andere belangen ook om ruimte vragen. Zijn toelichting: "Voor mij wordt het steeds duidelijker dat ook natuur een kwestie is van democratie. Zeker in Nederland krijg je natuur, die afhankelijk is van politieke

keuzes. Daarom kies ik GroenLinks. Die partij kiest voor de natuur. Maar als de meerderheid van Nederland ergens in het midden zit, dan krijg je ook de natuur die daar bij hoort. Nederland kiest daar dan voor. Zelfs als je zegt dat de natuur een eigen waarde heeft, dan nog blijft het altijd een kwestie van democratisch verdelen. Soms betekent dat inleveren, soms winst."

Hij illustreert het aan de hand van de discussie over mossel- en kokkelvisserij in de Waddenzee. Moet je die daar uitgooien? Sluit je een deel van de Waddenzee? Of laat je de vissers hun gang gaan. Dat is volgens Van Huijssteeden de afweging die je moet maken, waarbij het gaat tussen het belang van de natuur en de in vele jaren opgebouwde rechten van de vissers. Complexe discussies.

Zelf houdt Van Huijssteeden zich bezig met het beleid voor uiteenlopende landschappen. Het kustbeleid is onder meer zijn pakkie an. Een beleidsonderdeel, waarin hij het belang van de natuur goed kan behartigen. Maar waarin hij bij tijd en wijle geconfronteerd wordt met moeilijke dilemma's. Zoals de gasboringen in de Waddenzee bijvoorbeeld. Van Huijssteeden zegt: "Niet doen. Voor mij is niet aangetoond dat het noodzakelijk is op termijn tot gaswinning over te gaan. Dan vind ik dat je zo'n gebied met rust moet laten. Tegelijkertijd ligt er een paar meter rapporten, waarin is aangetoond dat de gevolgen van zo'n boring aanvaardbaar zijn. Toch kan er altijd iets mis gaan. Ondertussen is het kabinet wel onder voorwaarden akkoord gegaan. Dat moet je dan zien als een politiek gegeven. In dat geval moet je wel meewerken aan iets, wat je liever niet zou doen."

In zijn werk leunt de planoloog Van Huijssteeden tegen de natuurbescherming. De kennis die hij bij het ministerie opdoet kan hij in de regio uitstekend gebruiken. Om de Hekslootpolder te beschermen bijvoorbeeld. Bij de Raad van State hield hij voor de stichting Zuid Kennemerland Natuurlijk een warm pleidooi voor behoud van natuurwaarden in Ruigoord. Waar zijn inbreng bij de Hekslootpolder tot succes leidde, daar bleek in de procedures over Ruigoord een positief resultaat niet haalbaar. Voor hem is belangstelling voor vogels onverbrekelijk verbonden met het zich inzetten voor de natuur. "Als je vogels leuk vindt, moet je er ook wat voor doen om ze te behouden," luidt zijn adagium. Vogelen is in zijn visie niet los te zien van beschermingsactiviteiten voor de natuur.

Inventariseren dient beide doelen. Hij is dan ook trots op zijn eigen telgebiedje. Achttien hectare struiken en moeras in de Binnenliede, waar hij al jaren komt. Daar loopt hij met een zekere regelmaat een paar uurtjes rond. Kijkend en tellend. Elke plag en elke tak zijn hem vertrouwd. Altijd genietend. Op zoek niet zozeer naar nieuwe vogels, maar wel naar nieuwe

ontwikkelingen. Wat zal er zitten en waarom zit het hier? Dat is zijn grenzeloze nieuwsgierigheid naar de biotoop. Een broedende Vink is op zich niet bijzonder, maar wel een broedende Vink in de polder. Soms blijken er jaren later heel andere soorten in zo'n gebied voor te komen door het veranderen van de biotoop. Ook die veranderingen waarnemen is heel prachtig voor vogelaar Van Huijssteeden.

"De meeste mensen trekken de polder in en zien wat ze zien: een Kuifeend, een Vlaamse Gaai. Als ik een gebied inga, denk ik, hier zou wel eens die en die soort kunnen zitten. Ik schep voor mezelf een soort zoekbeeld. Soms komt het uit en soms niet, maar voor mezelf is het altijd spannend. Daar krijg ik een kick van," zo licht hij zijn vogelbeleving toe.

Nog meer nieuwe soorten zien ... Evert van Huijssteeden hoeft niet zo nodig. Als het moment daar is, trekt hij er ongetwijfeld op uit, maar het meest fascineert hem de wisselwerking tussen natuur en vogels. Bovendien heeft hij al zo enorm veel vogels gezien dat twee of drie soorten extra nauwelijks opvallen in de imposante lijst van waarnemingen. Zelf stelt hij zich overigens heel bescheiden op: "Ik weet aardig veel over vogels, maar anderen nog veel meer."

Zonder vogels kan hij niet meer. Zonder natuur evenmin. Aan het vergaderen en het papierwerk daarentegen heeft hij even een broertje dood. 'T Kost veel tijd, levert allerlei spanningen op en gaat ten koste van het plezier. Als bij de Vogelwerkgroep de nood aan de man komt, is hij uiteraard weer beschikbaar voor allerlei organisatorische bijdragen, maar voorlopig liever niet. Voorlopig heeft hij even tijd nodig voor het sociale leven. Want, je zou het bijna niet geloven, maar er is meer in het leven dan alleen vogels.

Jan Kuys